

Afgelopen mei won Doke Pauwels tijdens danscompetitie AmsterDans niet alleen de gouden medaille in de categorie 'opkomende choreografen', maar ook de allereerste Dans Magazine Award. Haar nieuwe productie *If you know what I mean* – waarvan ze tijdens AmsterDans een indringende voorstudie liet zien – handelt over kwetsbaarheid, hoop en overgave. 'Ik wil mensen meevoeren naar een landschap van troost.'

tekst Astrid van Leeuwen

foto Astrid van Leeuwen

'Dans is de taal die ik spreek.'

Opeens was er die klik, dat besef: 'Dit wil ik!' Doke Pauwels was elf jaar en danste haar eerste eindvoorstellingen op het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. 'Die week sprong de vonk over. Ik vond het magisch: de kostuums, de oudere leerlingen die we vanuit de coulissen gadesloegen. We doken als het ware met z'n allen een tunnel in. Een tunnel van concentratie en toewijding om met elkaar zo'n productie te kunnen neerzetten.'

Voor die tijd overkwamen dingen haar min of meer: 'Ik was niet zo'n meisje dat ervan droomde om ballerina te worden. Het was op initiatief van mijn jazzballetdocente Ita de Hes dat ik de oriëntatielessen op het conservatorium volgde. Zelfs na de auditie die daarop volgde – waarbij ik alle balletposities vergat, maar wel heel hoog bleek te kunnen springen – twijfelde ik nog. En het eerste schooljaar vond ik eigenlijk vooral spannend, want ik was een verlegen, kwetsbaar meisje.'

Maar na die eerste schoolvoorstellingen ging het roer dus om: 'Ik werd heel serieus, werkte keihard, mijn hele leven werd een tunnel.' Tot haar negentiende, toen ze na een

chronische heupblessure, eindeloos veel therapieën en een operatie in een limbo belandde tussen móeten maar nog niet willen opgeven. Ze besloot tijdens het revalidatieproces om theaterwetenschappen te gaan studeren. 'Maar ik heb lang gerouwd om alles wat niet meer was.'

Kunst door de brievenbus

Gaandeweg kwamen er weer lichtpuntjes. 'Een half jaar op uitwisseling naar New York, waar ik regie- en schrijfvakken volgde en mijzelf opnieuw kon uitvinden. En de kans om, terug in Nederland, in een productie van Herman van Veens Harlekijn Danstheater mee te

dansen, waarna meer freelance dansprojecten volgden.'

Ondertussen behaalde ze een master in dramaturgie en de eigen voorstelling waarmee ze haar studie afsloot, móést, zegt ze, wel een dansvoorstelling zijn. 'Dans is de taal die ik spreek, dans is hoe ik dingen beleef, hoe ik dingen verbeeld.'

Het zaadje was gepland. 'Door met dansers te werken, voelde ik die *flow* weer. Je leert ongelooflijk veel van puur kijken en observeren, van zelf aan het roer te staan.' In 2021 bracht ze haar eerste autonome productie uit, *The Hatred of Poetry*, geïnspireerd door een essay van Ben Lerner over onze vaak moeizame relatie met poëzie. 'Ik wilde een choreografie maken die aanvoelt als een gedicht, en net als

binatie van een feestje en een totaalkunstwerk, met wisselende thema's, variërend van een poolparty tot een softporno-editie tot een gemaskerd bal. 'We programmeren jamsessies van vooraanstaande muzikanten en tussendoor zijn er performances te zien, met steeds minimaal één dansoptreden. Hedendaagse dans wordt vaak nog als ontoegankelijk gezien, maar bij *Warm Bad* zijn niet-dansbezoekers vaak *blown away* door het effect dat dans op hen heeft.'

'Superfijne boost'

Inmiddels weet Doke dat ze het 'gelukkigst' is wanneer ze met dansers in de studio aan het werk is. 'Ik houd gewoon heel erg van het choreografen-ambacht, van het een op een kunnen creëren van beelden en daar dan transformaties in aanbrengen.'

Dat ze met de voorstudie van haar nieuwe productie *If you know what I mean* tijdens AmsterDans zowel de gouden medaille als de eerste Dans Magazine Award won, had ze 'totaal niet verwacht', maar het was wel een geweldige opsteker. 'Als jonge maker lever je nu eenmaal toch een enorme struggle om kansen voor jezelf te creëren, ook binnen de talentontwikkelingsprogramma's en -plaatsen is er veel concurrentie. Dat je dan opeens twee prijzen krijgt, is niet alleen voor jezelf een superfijne boost, maar het helpt ook absoluut

Warm Bad: The Masked Ball
foto Zoë Lovesmith

om bij programmeurs op de radar te komen.'

Voor *If you know what I mean* liet ze zich deels inspireren door het slotdeel van *The Hatred of Poetry*. 'In dat trio danste ik zelf

mee, maar toen ik een keer niet kon optreden, werd ik geraakt door de tederheid, het aftasten en de overgave van de drie vrouwen. Ik wilde kijken of ik diezelfde kwaliteiten in een nieuwe productie kon vangen, om troost te bieden, ook aan een aantal dierbaren in mijn eigen omgeving. Daarbij doemde ook het veel gebezigde zinnetje 'als je begrijpt wat ik bedoel' op. We gebruiken het wanneer taal tekortschiet en we op de ander vertrouwen om ons te begrijpen, ons als het ware op te vangen.'

De vraag waar ze over een paar jaar wil staan, vindt ze een lastige. 'Dat hangt samen met mijn jeugd. Toen wilde ik iets zó graag, maar toen bleek ik geen enkele controle te hebben over de realisatie daarvan. Dat is hard aangenomen, en dus spreek ik liever geen grote dromen meer uit. Het proces van vrede hebben met hoe dingen gegaan zijn, ben ik pas nu aan het afsluiten, omdat ik zó veel voldoening haal uit wat ik nu doe. Hoewel ik besef dat het niet vanzelfsprekend is om een plekje in huidige dansbestel te bemachtigen, hoop ik vooral dat ik de komende jaren de mogelijkheid en steun krijg om mijn choreografische signatuur verder te ontwikkelen.' ◀

De volgende editie van *Warm Bad* vindt op 23 september plaats in Toekomstmuziek, Amsterdam. www.toekomstmuziek.com
Al bekende speeldata van *If you know what I mean* zijn: 12 oktober (Verbond Open House, Frascati, Amsterdam), 2 maart 2025 (Herman van Veens Arts Center, Soest) en 22 mei 2025 (Theater Ins Blau, Leiden).